

Kitang LUNGSURANON sa Siaton

Kamatuoran
Pagbuligay
Lungsod mauswagon

Ang gitukod nga Siaton Public Library

Vol. 4 No. 11

Hulyo 1-15, 2014 P6.00

NORSU-Siaton, walay *Deed of Donation*?

Ang lokal nga kagamhanan sa Siaton nagplano nga mopatuman sa “Edukasyon Para sa Kalambo-an Scholarship Program” nga balor og 2 milyon pesos.

Si Mayor Alberto Ator ug ang NORSU-Siaton Campus nagtinguha nga maghatag og libreng edukasyon sa mga kabataan kinsang mga ginikanan walay igong kapasidad nga makapaeskwela kanila.

Kun maaprobahan kining programaha ang mo-aplay kinahanglan nga

adunay sertipiko gikan sa BIR nga nagpamatuod sa ilang abot matag tuig, taas nga grado, ug kon mahimo lumad gayud sa Siaton ang maong pamilya.

Atol sa sesyun sa Sangguniang Bayan mitambong sila si Tita Ator, Campus Administrator, ug Eduardo Ege, Campus Property Custodian sa maong tungaan.

Atol sa sesyun, nahisgotan ang kabahin sa kasamtangang gipangita nga *Deed of Donation* sa NORSU aron gamiton sa

Ang tungaan nga NORSU-Siaton Campus posibleng masira tungod kay giingon nga wala kini *Deed of Donation* hangtud karon.

Accreditation.

Ang yuta gidonar ni Teodorico Lajato ngadto sa LGU-Siaton sa pagmugna sa Siaton Community College SCC (ang kanhing ngalan sa NORSU-Siaton) niadtong 1977 uban sa tabang ni Kanhi Mayor

Teopisto Yap.

Matod pa nila ni Ege ug Ator, dili tugutan nga maghimo og bag-ong bilding ang maong tungaan kung wala ang *Deed of Donation*. Mahimo pa kining isirado.

NOCCI—Ipakita ang *clearance*

Mga negosyante sa Negros Oriental kusganong naghangyo sa estriktong pagpatuman sa National Food Authority *circular* o sulat diin kinahanglan ang mga nagsuplay og humay sa Manila mopakita og *clearance* ngadto sa ahensya sa dili pa mokarga sa ilang ipadala sa bisan asang dapit sa nasud.

Gipadayag kini sa Negros Oriental Chamber

of Commerce and Industry nga gipangulohan ni Ed Du human sa ilang gihunahuna nga “technical impounding” o pag-embargo sa mga gikarga nga humay gikan sa Manila sa mga pantalan sa Dumaguete.

Si Du miingon nga gikinahanglan ang NFA *clearance* diha sa gigikanan ug dili sa padulngan sama sa Dumaguete. Pipila ka gatos

padayon sa p. 4

Arbor Day

Tungod kay tang-ululan na karong bulana, gikasabutan sa Sanguniang Bayan nga himuong ordinansa subay sa RA 10176 ang “ARBOR DAY” o adlaw sa kahoy. Matag bulan sa Hulyo matag tuig

mananum og kahoy ang LGU. Sugdan kini karong Mierkoles, Hulyo 16, 2014. Hinuon wala pay tukmang adlaw o petsa matag tuig kun kanus-a kini ipatuman tungod kay duna pay proseso nga agian.

EDITORIAL

NFA Clearance

Bag-ohay lang, dunay sinakong bugas humay nga gitang-gong sa pantalan sa Dakbayan sa Dumaguete tungod kay walay klaro o duna ba kini igong nga mga dokumento nga ikapakita kun diin kini gikan subay sa pagtugot sa National Food Authority (NFA).

Ang grupo sa mga magpapatigayun nga sakop sa Negros Oriental Chamber of Commerce and Industry (NOCCI) nga gipangulohan ni Ed Du mipasabot nga gikinahanglan ang NFA clearance diha sa gigikanan ug dili sa padulngan sama sa Dumaguete. Pipila ka gatos ka sako sa humay gipugngan sa usa ka pulis sa customs pag-abut niini sa Dumaguete tungod kay walay clearance.

Ang mga negosyante miingon kinahanglan nga estrik-tong ipatuman sa NFA ang *circular* o sulat diin kinahanglan ang mga nagsuplay og humay sa Manila mopakita og *clearance* ngadto sa ahensya sa dili pa mokarga sa ilang ipadala sa bisan asang dapit sa nasud.

Dili angayan nga mahitabo kini. Dako ang danyos nga motumaw tungod lamang sa pagkulang sa pagtuman sa maong pamaagi sa NFA. Tungod sa pagpasagad, dunay mausik nga bugas kun padayun nga gipatuman sa taga customs ang “technical impounding.”

Dili pud mabasol sa Bureau of Customs kay nagtuman lamang sila sa mga rekisitos sa pagtugot pagpasulod sa mga karga diha sa pantalan. Gani angayan man nga hatagan sa pagdayeg kay ilang gihimo ang insaktong lakang ug ilang gimbuhaton.

Nindot usab ang gihimo sa mga miembro sa NOCCI nga miaksyun gilayan.

Hinaut nga wala nay mahitabo pa nga sama sa maong insidente. Ang himuon lang gayud mao ang pagtuman sa mga rekisitos aron walay malangan nga pagdala sa mga sinakong bugas humay gikan sa bisan asa nga dapit sa nasud.

Sa mga negosyante nga mopadala sa sinakong bugas, ayaw intawon kalimot sa pagseguro sa *clearance* gikan sa NFA aron dili mabalda ang dagan sa patigayun.

Bukhad

Susan Monte de Ramos-Soldwisch

“Maulawan Ta”

Sa mga bulan nga niagi nahisgotan dinhi ang dakong kaparot nato gumikan sa nagkonsabong panglimbong ni Janet Napoles, mga Senadores ug Representante sa nasud. Niabot og 10 bilyones pesos ang nabolsa nila gikan sa PDAF (*pork barrel*): kwarta nga gigahin sa Kongreso alang sa pagsolbad sa mga kakulangan sa mga hospital, tunghaan, kapulisan, agrikultura, ubp.

Subay sa ebidensya batok kanila, gidakop si Sen. Juan Ponce-Enrile, Sen. Jinggoy Estrada, Sen. Bong Revilla, ug si Janet Napoles.

Sa 2010, may kaso si Napoles ug mga opisyal sa military sa Sandiganbayan (korte diin mahukman ang mga kaso batok sa mga nagtrabaho sa gobyerno). Nakagawas nga wala’y sala sila. Apan karon, nabutyag apil sa imbestigasyon sa Php10 bilyon nga nibayad si Napoles og soborno kang Huwes Gregory Ong. “Gimaneho” niya ang kaso aron makalingkawas ang mga kriminal. Kulang na lang si Ong nga mahukman sa 12 ka Huwes sa Sandiganbayan kon tangtangan ba (*dismissal*) o pahunongon lang una sa serbisyo (*suspension*).

Nagkausab na ang atong pamaagi. Naandan nato ang hinay kaayo nga gimok sa Kapulisan (kon mogimok man galing) ug sa mga Korte (hangtod moabot 20 anyos, di pa mahuman ang kaso!). Apan kon ingon ini ang kaabtik sa pagpalakaw sa gobyerno, dako ang paglaum nga mouswag ang Pilipinas.

Pangutana: Angay ba nga silotan ang mga “dagkong tawo?” O dili angay nga lutuson kon nakasala kay “maulawan ta”?

Kitang Lungsuranon

Gimantala sa **KL Publishing**, Siaton, Neg. Or., Philippines,
www.KitangSiatanon.com
TIN: 420-321-172-000; Permit number: 13-0450

Publishers

William Soldwisch & Susan Monte de Ramos-Soldwisch

Editor-in-Chief

Melita “Bing” Aguilar

Copy Editor

Mirzah V. Rodriguez

Tigbalita / Manunulat

Grace Arcellana
(2) 535-4718

Eugene Jamandron
0905-817-2988

Rey Mark Tubato
0905-111-9501

Komentaryo sa nilabay nga mga isyu

Public library with free internet...kay high-tech na karon... aron ang uban nga dili kahibalo mo-internet adto na lang mag-search! Pwede na man seguro gi-block ang mga games ana! - Roselyn Kinkito Chiribias

As a parent, uyon ko kaayo ana kay ang kadaghanan sa mga bata mag-research konohay sila sa internet-an pero galabi pod ang dula nila sa computer. Gadahum ang mga parents dugay og research pero gadula na diay. - Jopai Quilnet

PNP: Ilegal nga druga hulga sa kaugmaon sa kabataan

Ang rehiyonal nga direktor sa Philippine National Police sa Central Visayas nga si Chief Supt. Prudencio Tom Bañas miingon nga kinahanglan nga unahon og tagad ang problema sa ilegal nga druga aron maseguro ang kaugmaon sa umalabot nga mga kaliwatan sa pamatan-on.

Si Bañas miingon nga kon dili mapakgang ug sayo ang problema sa ilegal nga druga, ang kaugmaon sa mga batan-on mameligro tungod kay ang problema nag-apektar sa tanang pangedaron.

Si Bañas mibisita sa Negros Oriental sa unang higayon isip direktor sa PNP 7 aron sa pagtambong sa hiniusang rehiyonal nga komperensya sa Joint Peace and Security Coordinating Center sa Philippine Army ug sa PNP didto sa Camp Fernandez sa Sibulan.

“Kon ang umalabot nga mga kaliwatan sa pamatan-on ma-adik sa druga,” miingon siya, “atong gisakripisyo ang kaugmaon sa atong nasud

ug sa katawhan sa sayong pangedaron. (Kinahanglan atong abrihon ang mga mata sa mga batan-on) ug likayan o pugngan nga makakuha sila niining mga ilegal nga druga.”

Iyang gipadayag ang iyang paglaum nga ang gikinahanglan lang mao ang pagtutok sa buluhaton, ug pagdasig ug paghatag og inspirasyon sa mga tawo sa pulisiya sa pagpadayon pagbuhat sa ilang buluhaton batok sa mga ilegal nga druga. Iyang gidayeg ang mga lokal nga pangulo ehekutibo sa ilang suporta ug pagtabang sa ilang away batok sa kadaot sa druga.

Mahitungod sa kahimtang sa problema sa mga ilegal nga druga, si Bañas miingon nga ang Philippine Drug Enforcement Agency (PDEA) mao ang angayan nga motasal o mo-assess niini. Midugang siya nga, tungod sa mga babag, sama sa kakulang sa tawo sa PDEA, ang PNP mao ang nanguna ug naglihok sa pagbatok sa problema sa walay pag-undang. (PNA)

Ang baligya nga mga panakot ug utanon nga dala ni Editha Helaski gikan sa Barangay Mantiquil. Ang carrots 50 pesos ang kilo, atsal 40 ang kilo, kamatis 20 matag kilo, kalamansi 40 ang ug gabi tag 40 ang kilo.

79 IB labing maayong batalyon

Ang hunta sa mga husgado nga ginsakopan sa mga taas nga opisyal sa 3rd Infantry Division sa Jamindan, Capiz, mipahibalo nga ang 79th Infantry Masaligan Battalion, sa ikaduha ug sunod-sunod nga higayon, mitunaw isip labing maayong batalyon sa 3ID alang sa ikaduhang tulo ka bulan niining tuiga. Kini subay sa usa ka *press release* o pahibalo gikan sa Philippine Army mismo.

Ang yunit giranggo nga nag-una sa pito ka batalyon ubos sa 3ID, alang sa iyang “talagsaong paglihok sa panagsangka, *intelligence*, ug *civil military operations* pinaagi sa labing maayong liderato ug pagdumala sa mga tawo ug kahinguhaan,” matud sa *press release*.

Si Maj. Gen. Aurelio Baladad, kumander sa 3ID, mipahalipay dayon sa yunit sa ilang masulundon nga buhat ug naghatag og sulat sa pagdayeg

sa mga tawo.

Samtang ang 302nd Brigade nakakuha sa ganting labing maayong brigada sa 3ID.

Ang pagtasal o *assessment* sa kada tulo ka bulan sa mga yunit sa Philippine Army nga gitawag “Best-Best” usa ka sistema sa Army nga gibasi sa ilang agi aron mapaneguro nga ang mga yunit molihok sa labing maayo sa mga tahas nga gihatag kanila.

Si Coronel Harold Anthony Pascua, opisyal nga nagmando sa 79th IB, mipadayag sa iyang garbo sa balita, ug mipahalipay sa iyang yunit sa pagkab-ut og lain pang kadaogan.

“Dako kaayo og tampo niining kalampusan ang daghang mga nagsuporta ug mga aktibo kaayong hingtungdan sa kalinaw sa lalawigan. Dili lang kini kadaogan sa 79th IB. Kadaogan usab kini sa mga Negrense nga naghigugma sa kalinaw,” miingon si Pascua.

Dinhi nga dapita ipadapat ang P260,000.00 alang sa pagtukod og kanal nga may tabon sa kalsada paingon sa Sitio Marait, Brgy. Cabangahan. Kini ubos sa buhatan sa Municipal Engineer. Matud pa nila ni Cricencio Gajunera ug Clemaco Neñofranco, mga trabahante sa BIGFOOT, 200 metros nga kanal ang himoon.

IPPUA Hair Studio

Located at National Highway cor. Burgos St.
(beside BOFARMPUCO)
Contact # 09069541512

Owned by: Claudine Magallanes
Managed by: Pinky Oclarit Quilinguin

Pabasa sa Negros Oriental State University Siaton-Campus

Libreng pabasa alang sa mga estudyante sa 4th year BEED ug BSED sa NORSU-Siaton.

Sundalo ug NPA nagsangka, 2 patay

Usa ka pinusilay tali sa mga sundalo sa yunit ug mga salin sa Southeast Front sa NPA nahitabo sa Biyernes sa buntag sa syudad sa Bais.

Ang mga sundalo sa 79th IB naglihok basi sa mga taho gikan sa mga sibilyan mahitungod sa mga armadong tawo nga nangilkil og pagkaon sa sitio Sandana, barangay Mansangaban sa dihang nahitabo ang 30 minutos nga pinusilay mga 10:12 sa buntag. Miresulta kini sa usa nga patay gikan sa kagamhanan ug usa sa mga rebelde.

Ang Scene of the Crime Operatives o SOCO gi-alerto na nga magsusi sa dapit sa

panagsangka samtang ang mga sundalo gikan sa yunit naggukod pa sa mga rebelde taliwala sa daotang panahon.

Si Coronel Harold Anthony Pascua, 79th IB Commanding Officer, nagpaabut na sa iyang pahasubo ngadto sa panimalay sa duha nga nangamatay.

Si Col Pascua miila usab sa sundalo nga nangamatay isip bayani nga namatay sa ngalan sa pagkab-ut sa kalinaw ug sa pagpanalipod sa mga Negrense, samtang iyang gihangyo ang mga salin sa NPA sa pagsurender sa ilang mga armas ug mobalik sa katilingban. (PNA)

Happy 2nd Birthday!
GLADIT NEIL S. KITANE

Hulyo 13, 2014

Greetings gikan ni Mama,
Papa, ug imong pamilya

Happy Christening

ni baby

MEIL KHAYDEN DIAZ REYES

Hulyo 19, 2014

Gikan sa pamilya Pinili ug Diaz

Ipakita... gikan sa p. 1

ka sako sa humay gipugngan sa usa ka pulis sa customs pag-abut niini sa Dumaguete tungod kay walay *clearance*.

Natingala usab siya ngano nga ang karga nga ginatos ug tingali linibo ka sako sa humay gikarga man gikan sa Manila nga wala mabantayi sa hintungdan nga mga ahensya.

Ang *circular* sa NFA nga gipagula sa Nobyembre sa miaging tuig nagsaysay nga sukad niadtong panahona

mga karga sa humay nga molabaw sa 500 ka sako kada *consignee* manginahanglan og NFA *clearance* sa dili pa ikarga sa *inter-island* o nagtaboktabok nga sakyanan sa mga isla aron pagpugong sa *smuggling*.

Apan tungod sa kakulang sa pagpahibalo, walay kalibutan ang mga *consignee* sa humay ug mais sa syudad sa Dumaguete ug sa Negros Oriental sa *circular*.(PIA)

Products & Services: 24 HRS

WE ACCEPT ALL KINDS OF PRINTING JOBS • DVD & VCD BURNING
COMPUTER SALES, REPAIR (expert)•INK REFILL, CONVERT PRINTER TO CISS
PVC ID, BUSINESS CARD, CERTIFICATES • BOOK BINDING(SOFT & HARD)
RUBBERIZED T-SHIRT PRINTING • MOVIE, MUSIC & PHOTO EDITING
BASIC COMPUTER TUTORIAL (program and hardware)

PLS. CONTACT

CELL # 09351644232
09499424117

TELL # (035)427-2584

Address: BRGY 1, Siaton, Neg. Or.
(INFRONT OF SIATON PLAZA)